

den Belønning, at de være frie for at give denne Dvotadeel. Jeg veed overhovedet ikke, hvorpaa man grunder, at han skal give denne Dvotadeel. Paa vor Grundlovs § 87 kan det vistnok ikke være; thi det kommer jo i ligefrem Modstrid med den. § 87 siger udtrykkelig, at Eiendomsretten er ukrænkelig, og Ingen kan tilpligtes at afstaae sin Eiendom, uden mod fuldständig Erstatning, og der kun, hvor Almeenvellet kræver det. Nu er det dog klart, og Ingen tør vist vove at modsigge det, at en Fæstegaard, naar den bliver fæstledig, er virkelig Fideicommissbesidderens Eiendom; men, er det klart, da vil jeg spørge, hvorledes han da kan tvinges til at give denne Dvotadeel fra sig uden Erstatning. Jeg veed det, det er ikke første Gang, at denne Dvotadeel kommer frem; den er ogsaa foreslaaet i et Forslag, som tidligere fremkom fra den nuværende Domainedirecteur. Men jeg skylder denne dybtseende og klartseende Mand at fremhæve, at det ikke var uden Erstatning; at han vilde have, at den skulde afgives; tværtimod, hans Forslag gik ud paa, at Fæstevængen skulde ophøre, og til Besættelse derfor skulde man deels som Erstatning og deels af Humanitetshensyn indrømme denne Dvotadeel. Men her er aldeles intet af disse Tilfælde tilstede. Jeg skjønner saaledes ikke rettere, end at, naar man seer hen til den Liberalitet og Humanitet, hvormed Justitsministeren udsteder disse Bevillinger til Fideicommissbesidderne, naar man seer hen til, med hvilken heldig Fremgang disse Bevillinger virke, at f. Ex. eet Grevskab allerede har solgt over 80 Bøndergaarde, navnlig Knuthenborg, i Løbet af en meget kort Tid, er der aldeles ingen Grund til at komme frem med denne Lov. Det er saaledes min Afgt. ikke alene at stemme mod § 5, men ogsaa fortiden at afholde mig fra at stemme for Loven. Lad os see at bringe det derhen, at vi faae en Lov, som ordner Fæsteforholdene i det Hele, men ikke stykkevis komme frem saa med det ene og saa med det andet, som kun tjener til at gjøre det mindre praktisk gavnligt, som man i sin Tid vil gjøre i en lignende Retning. Thi man sig, hvad man sig vil, saa er det dog aldeles klart, at bliver den Lov paalagt Fideicommissbesidderer her, saa vil den med usvigelig Nødvend-

ighed ogsaa søge at gjøre sig gjældende mod alle Godseiere; men jeg troer, den mangler aldeles retligt Krav paa at kunne gjøre sig gjældende. Jeg maa endnu engang tillade mig at bemærke, at jeg i Cet og Alt maa slutte mig til, hvad den ærede Forslagsstiller (Blechingberg) udtalte. Fra hvilken Side jeg end betragter Paragraphen, maa den være forkastelig for enhver rettænkende Mand.

Krabbe: Jeg maa tilstaae, at Bestemmelsen i § 5 heller ikke har tiltalt mig, deels fordi den efter min Formening ikke hører hjemme i denne Lov, som ikke gaaer ud paa at ordne Salget af Fæstegodset i Almindelighed, men kun paa at løse det Vaand, som hidtil har hindret Bøndergodsets Overgang til Selveiendom paa Fideicommissgodser og at give Fæsterne paa disse Godser den samme Afgang til at blive Selveiere, som paa de Godser, der bestodes med fuldkommen Eiendomsret, og fordi det forekommer mig, at naar man vil paalægge Godsbesidderen at forauktionere et fæstledigt Sted, som han ikke vil aftræde til den afdøde Fæsters Børn eller Svigerbørn, burde ogsaa den Forpligtelse, som vil vedblive at paahvile Kjøberen, at bortfæste Stedet, naar han ikke selv vil drive det, samtidig dermed være ophævet, hvorved Salgsverdien vilde forøges, og Fideicommisset selv holdes skadesløst for den fjerde Deel, der skulde afstaaes til den afdøde Fæsters Livsarvinger. Men Grunden, hvorfor jeg ikke desto mindre har taget Deel i at stille det Forslag, der nu er under Forhandling, er, at det dog ikke er noget tvungent Salg, der forgaaer, men det er overladt til Godsbesidderen efter hans Forgodtbefindende, om han vil sælge det fæstledige Sted ved Auction, som han ikke vil afhænde til Fæsterens Livsarvinger, eller hvis han finder det fordelagtigere, bortfæste det igjen, og han kan da, uden egentlig at begaae nogen ulovlig Handling, forud blive enig med den nye Fæster, om at afhænde Stedet til ham. Jeg har desforuden næret Frygt for, at Selveiendoms Indførelse paa Fideicommissgodset vilde blive gjort vanskelig eller maaste endog ganske standset, hvis Loven forkastes; thi det forekommer mig tvivlsomt, hvorvidt Justitsministeren kan ansee sig berettiget til at udstede Bevillinger